

BIBLICKÝ POHĽAD NA NENARODENÉ DIEŤA

Dušan Škurla

Úvod

Skutočnosť potratov v modernej spoločnosti má svoj veľký počiatok v legalizácii, ktorú vykonalo sovietske Rusko v roku 1921. Útoky na život počatého dieťaťa sú však také staré ako ľudstvo samo, o čom realisticky píše aj samotné Sväté písmo, keď hneď na prvých stránkach knihy Genezis opisuje bratovraždu ako následok dedičného hriechu.

Dejiny medicíny nám zachovali prísahu starovekého gréckeho lekára Hippokrata (460 – 370 pred. Kristom), v ktorej je priamy apel na lekárov vtedajšej doby, aby nepodali žene nič, čo by mohlo spôsobiť potrat, či presnejšie *vyhnať plod*.¹ Z toho možno právom usudzovať, že potrat bol v starovekom Grécku známy a spôsobil morálne dilemy, týkajúce sa úcty a ochrany ľudského života pred narodením.

Zámerom tejto práce nie je komplexne skúmať dejiny a prax vykonávania potratov. Chceme sa skôr zamerať na biblické spisy a pozorovať rôznorodé texty Starého a Nového zákona, ktoré hovoria o nenarodených deťoch. Chceme si všímať vývoj morálneho myslenia biblického človeka, obklopeného pohanskými kultmi, so zreteľom na ranokresťanské učenie a moderný katolícky výklad.

Svedectvá Starého a Nového zákona

Biblia nikde nepojednáva o nenarodenom dieťati priamo, formou definície, alebo výslovnej antropologickej normy. Na druhej strane, ako neskôr ukážeme, na mnohých miestach sa zmieňuje o „plode lona“ a tak nám umožňuje získať ucelenejší pohľad na problematiku.

a.) hodnota plodnosti

Plodnosť je pre biblického človeka veľkým darom a pokračovaním Božieho stvoriteľského plodenia.² Kniha Genezis je vlastne veľkým rozprávaním o plodení. Nachádzame tu mnohé rodokmene, zásnubné plány a nečakané komplikácie, príbehy o neplodnosti a vytúženom potomstve, detailné správy o pôrodoch, jednoducho akési preteky

¹ Porov. Hippocratic Oath [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: http://en.wikipedia.org/wiki/Hippocratic_Oath#Original; Porov. HAŠKOVCOVÁ, H. *Lékařská etika*. Praha : Galén, 1994. s. 92.

² De Vaux uvádza, že v modernej Palestíne býva dodnes zvykom, že pri pastieri abeduíni počas svadobnej slávnosti rozpolia na prahu domu alebo stanu granátové jablko. Zrnká, ktoré sa pritom z jablka uvoľnia majú symbolizovať množstvo detí, ktoré novomanželom prajú ich priatelia. Porov. DE VAUX, R. *Ancient Israel*. London : Darton, Longman and Todd Ltd, 1998, s. 41.

v plodení.³ V tom istom duchu píše žalmista: „*Pánovým dedičným darom sú synovia, jeho odmenou je plod lona.*“ (Ž 127, 3). Lótove dcéry, v túžbe po potomstve idú až tak ďaleko, že neváhajú zhrešiť krvismilstvom (Porov. Gn 19, 30 – 38).⁴ Neplodnosť je pre biblického človeka ozajstným zlom a bolesťou (Porov. Gn 15, 2n.; 16, 4n.; 30, 1). Môže ju prekonať jedine Boh (Porov. Gn 30, 2; Ex 23, 26; Dt 7, 14).⁵

Hodnota plodnosti má svoj základ v hodnote človeka, ktorého život je posvätný – je Božím obrazom a podobou (Porov. Gn 1, 26 – 27), oživený Božím dychom (Porov. Gn 2, 7). Preto Boh zakazuje vraždu človeka (Porov. Gn 9, 5n; Ex 20, 13).⁶

b.) človek – Božie dielo od počatia

Božský pôvod Adamových detí cestou plodenia má svoj počiatok v skrytosti lona. Autor Žalmu 139 chváli Boha nasledovne:

*Veď ty si stvoril moje útroby, utkal si ma v živote mojej matky.
Chválím ťa, že si ma utvoril tak zázračne;
všetky tvoje diela sú hodny obdivu a ja to veľmi dobre viem.
Moje údy neboli utajené pred tebou, keď som vznikol v skrytosti,
utkávaný v hĺbinách zeme.
Tvoje oči ma videli, keď som ešte nebol stvárnený,
a v tvojej knihe boli zapísané všetky moje dni,
len pomyselne, lebo som ešte ani jeden neprežil.*

Samotný žalmista sa stotožňuje s plodom a svoj vznik pripisuje majstrovskej činnosti Boha, ktorý ho „*utkal*“ a „*utvoril tak zázračne*“.

To isté vyznáva i Jób: „*Či môj Tvorca ho v útrobach tiež nestvoril a nestvárnil nás azda v lone sám?!*“ (Jób 31, 15). Izaiáš dáva uistenie o Božej starostlivosti celému národu slovami: „*Toto hovorí Pán, ktorý ťa stvoril, ktorý ťa formoval od materského lona a pomáha ti: "Neboj sa, sluha môj, Jakub, miláčik, ktorého som si vyvolil!"*“ (Iz 44, 2; tiež vo verši 24).

Ž 22, 10 – 11 opisuje pôrod len ako prechod z jednej fázy plne ľudského „ja“ v lone k novej fáze pri prsiach matky: „*Veď ty si ma vyviedol z lona a na prsiach matky si mi dal spočinúť. Od samého zrodu som odkázaný na teba. Ty si môj Boh, odkedy ma mať povila.*“⁷

c.) povolanie od počatia

Osobitne si možno všimnúť texty o povolanií niektorých veľkých postáv k budúcej službe

³ Porov. LEÓN-DUFOUR, X. a kol. *Slovník biblickej teológie*. Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1990, s. 848

⁴ Porov. LEÓN-DUFOUR, X. a kol. *Slovník biblickej teológie*. s. 849.

⁵ Porov. LEÓN-DUFOUR, X. a kol. *Slovník biblickej teológie*. s. 689 – 690.

⁶ Porov. LEÓN-DUFOUR, X. a kol. *Slovník biblickej teológie*. s. 1625 – 1626.

⁷ Biblické citácie týkajúce sa problematiky počatých detí sú súhrne obsiahnuté na viacerých internetových stránkach, napr.: www.godandscience.org alebo www.priestsforlife.org.

Anjel zvestuje Samsonovej matke, že počne syna a „*bude zasvätený Bohu od materského lona až do dňa svojej smrti.*“ (Porov. *Sdc* 13, 6 – 7). Aj Izaiáša si vybral Boh k prorockej službe v lone matky a dokonca poznal jeho meno (Porov. *Iz* 49, 1.5). Podobné slová čítame o Jeremiášovi: „*Skôr, než som ťa utvoril v matkinom živote, poznal som ťa, skôr, než si vyšiel z lona, zasvätil som ťa, za proroka pre pohanov som ťa ustanovil.*“ (*Jer* 1, 5). Anjel oznamuje Zachariášovi, že jeho syna už v lone matky „*naplní Duch Svätý.*“ (Porov. *Lk* 1, 15). Apoštol Pavol píše Galat'anom, že Boží plán s ním nezačal na ceste do Damašku, ale už v „*lone matky*“, kde si ho Boh „*vybral a svojou milosťou povolal.*“ (*Gal* 1, 15).⁸

d.) Ľudskosť plodu

Biblia nerobí rozdiely vo vývoji človeka, nerozlišuje fázy pred a po humanizácii plodu. Deti v maternici označuje pojmi *syn, chlapec, dcéra, dievča, dieťa* a pod. (Porov. napríklad *Gn* 25, 21 – 22; *Nm* 12, 12; *2Kr* 19, 3; *Rút* 1, 11⁹; *Jób* 3, 3). Nenarodeným deťom Biblia pripisuje ľudskú činnosť (Porov. *Gn* 25, 22), alebo ľudské reakcie na podnety zvonka (Porov. *Lk* 1, 41.44), dokonca v súvislosti s nimi pojednáva o pripočítateľnosti hriechu (Porov. *Rim* 9, 11).

Okrem toho, vo väčšine doteraz uvedených textov je tehotná žena pomenovaná ako matka bez snahy o rozlišovanie či ide o vzťah k počatému alebo narodenému potomstvu. (napr. porov. *Lk* 1, 43). Ak je iba jedno materstvo (pred aj po narodení), potom je iba jedno (rovnaké svoho dôstojnosťou) detinstvo, či už pred alebo po narodení.¹⁰

e.) prípad usmrtenia nenarodeného dieťaťa v Mojžišovom zákone

V *Ex* 21, 22 – 24 čítame: „*Ak sa muži medzi sebou bijú a pri tom udrú tehotnú ženu tak, že jej odíde plod, ale nenastane nešťastie, tak ten zaplatí toľko, koľko od neho bude žiadať manžel ženy - a dá to podľa rozhodnutia sudcov. Ale ak nastane nešťastie, tak dáš život za život, oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu.*“ Ide teda o situáciu, keď sa tehotná žena zapletie do sporu a je zranená. Ak následkom zranenia prirodzene potratí dieťa, manžel má právo žiadať finančné odškodnenie, ktorého výšku stanoví sudca. V prípade iných zranení alebo smrti ženy sa má aplikovať zákon odplaty.¹¹ Je teda pozoruhodné, že nenarodené dieťa

⁸ Porov. DEEM, R. The Bible and Abortion: The Biblical Basis for a Pro-life Position. [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.godandscience.org/doctrine/prolife.html>.

⁹ Slovenský katolícky preklad „*či sa mi ešte narodí synovia...?*“ je nepresný. Väčšina moderných anglických prekladov uvádza: dosl. „*vari sú ešte v mojom lone ďalší synovia...?*“ Porov. <http://bible.cc/ruth/1-11.htm>.

¹⁰ Porov. The Bible and abortion [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.bible.ca/s-Abortion.htm>.

¹¹ Porov. BROWN, R. – FITZMYER, J. – MURPHY, R. *The New Jerome Biblical Commentary*, London : Geoffrey Chapman, 2000, s. 53.

na jednej strane požíva ochranu zákona, na druhej strane však závažnosť usmrtenia dieťaťa a matky sa nekladie na tú istú úroveň.

f.) nenarodené deti a Boží hnev

V starozákonnej mentalite je bezdetnosť chápaná ako Boží trest za hriechy modlárstva (Porov. Oz 9, 14). U proroka Ámosa sa stretáme s opačným prípadom: hriech Amončanov, ktorí „rozparovali tarchavé Galaádu“ je príčinou Božieho hnevu a trestu (Porov. Am 1, 13).

g.) Zhrnutie

Sväté písmo sa o nenarodených deťoch nevyjadruje vedecky, resp. medicínsky. Ľudský život vyšiel z Božej ruky a preto je posvätný. Boží plán s človekom je má svoj počiatok v diele stvorenia a završuje sa v diele vyslobodenia z otroctva. Boh je Boh života a pre život. Biblia si „neláme hlavu“ s momentom animácie, resp. humanizácie. O človeku hovorí bez toho, aby kvalitatívne rozlišovala štádia vývoja. Človek je Božím dielom. Tak ako Boh žasol nad prvým človekom, vymodeloval z hlíny zeme, rovnaké žasnutie si zaslúži Božia stvoriteľská činnosť, keď modeluje dieťa v lone ženy. Biblický človek sa ľahko identifikuje so svojim prenatalným „ja“ a spomína na život v lone matky ako na svoju osobnú minulosť. Počaté dieťa je objektom Božieho povolania k partnerskej úlohe služobníka, proroka a pod.

Agresia voči počatému dieťaťu je označovaná za hriech a potupu. Primerane intencii agresora je počaté dieťa chránené Mojžišovým zákonom. V biblických spisoch nenachádzame explicitnú zmienku o úmyselne vyvolanom potrate spôsobmi, ktoré boli rozšírené vo vtedajšej dobe.¹²

Rôzne interpretácie

Ako bolo spomenuté v úvode, diskusia o etickom probléme úcty k počatému životu sa s novou silou rozprúdila v 20. storočí a trvá podnes. Filozofickú, antropologickú a právnu argumentáciu podopierali obidve strany v spore aj náukou Biblie. Viac ako pri mnohých iných aktuálnych témach sa ukazuje, že Biblia môže byť ľahko zneužitá na obhajobu téz, ktoré sa tradične považovali za nebiblické.

Tak v súvislosti s pohľadom na nenarodené deti sa frakcia amerických liberálov odoláva na 5. prikázanie Dekalógu „*Nezabiješ!*“ (Ex 20, 13) s tým, že nemá absolútny

¹² Najčastejšie: prepichnutie dieťaťa cez vagínu; použitie prirodzených farmaceutík, ktoré spôsobia smrť dieťaťa a vyvolajú pôrod; horúci kúpeľ; prehnaná fyzická aktivita; extrémne hladovanie matky. Porov. HALPERIN, M. Termination of pregnancy: legal, moral and Jewish aspects. [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.medethics.org.il/articles/JME/JMEM12/JMEM.12.4.asp>.

charakter – vzťahuje sa len na ľudí a aj tu sú známe výnimky (vojnový stav, vykonanie spravodlivosti, sebaobrana). Odvolávajú sa na časť židovskej tradície, ktorá učí, že medzi stvorením ľudského tela a duše (viď stvorenie Adama v *Gn 2, 7*), je časový odstup, pričom až duša je nositeľkou osoby. Odzrkadlilo sa to i v židovskej pohrebnej praxi, ktorá nepovažuje dieťa za životaschopné až do 30. dňa po narodení, a tak v prípade spontánneho potratu alebo v prípade smrti dieťaťa v prvom mesiaci po narodení, neumožňuje sláviť zvyčajné smútočné obrady.¹³

Iní sa odvolávajú na spomínaný právny text z *Ex 21, 22 – 24* a tvrdia, že odlišnosť trestu za ublíženie plodu a matke je najlepším dôkazom, že plod nemá takú istú hodnotu ako jeho matka. Oporu hľadajú aj v *Nm 5, 11 – 31*, kde sa môže zdať, že Boh priamo nariaďuje potrat; v *Gn 38*, kde Júda nariadil upáliť Tamar i napriek tomu, že počala dvojčatá, vidia zástancovia potratov ďalší biblický pilier pre svoj postoj.¹⁴

Spoločným menovateľom tejto liberálnej interpretácie¹⁵ je (1) nerešpektovanie kultúrneho kontextu týchto biblických správ, (2) nevšímavosť voči celistvej biblickej antropológii a literárnym druhom ako aj (3) snaha vsugerovať biblickým autorom pojmy, ktorými sa v skutočnosti nemali v úmysle zaoberať (napr. osoba).¹⁶

Pohľad prvotnej Cirkvi

Pozrime sa napokon na mienku prvotnej Cirkvi, ktorá nazerala na biblické spisy vo svetle viery v Krista a zároveň žila uprostred rímskej kultúry, ktorá považovala rozhodnutie o živote detí (vrátane narodených, ktoré ešte nezačali jesť pevný pokrm) za výsostné právo rodičov.¹⁷

Ani novozákonné texty sa priamo nevenujú nenarodeným deťom. No zároveň svedčia o tom, že Cirkev meditovala nad tajomstvom Božieho Syna a jeho Predchodcu už od počatia (*Lk 1 – 2*). Boží Syn zahajuje svoj plán spásy v krajnej núdzi, zverený do opatery Márie a Jozefa, ktorí sa plne disponujú, aby slúžili novému životu (Porov. *Mt 1, 24; 2, 13 – 24; Lk 1, 38.43*).

¹³ Porov. Myth: The Bible forbids abortion. [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.huppi.com/kangaroo/L-bibleforbids.htm>.

¹⁴ Porov. Abortion in the Bible. [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: http://www.religioustolerance.org/abo_bibl.htm.

¹⁵ S podobnou interpretáciou mnohých biblických textov sa stretneme napr. na <http://www.prochoiceactionnetwork-canada.org> alebo na <http://www.beliefnet.com>.

¹⁶ Ide o problém biblického fundamentalizmu. Jeho podstatu popisuje vatikánsky dokument. Porov. PÁPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISIA. *Interpretácia Biblie v Cirkvi*. Spišská Kapitula – Spišské Podhradie : Kňazský seminár biskupa J. Vojtaššáka, 1995. S. 73 – 76.

¹⁷ Porov. HALPERIN, M. Termination of pregnancy: legal, moral and Jewish aspects. [online]. Dostupné na internete: <http://www.medethics.org.il/articles/JME/JMEM12/JMEM.12.4.asp>.

Sám Ježiš prijíma deti napriek odporu (Mk 10, 13n.). Ježiš láme zdanlivo neprekonateľné bariéry medzi ľuďmi, približuje sa k nevyliciteľne chorým, inovercom, cudzincom, posadnutým, ženám, asociálom, lebo Božie kráľovstvo patrí všetkým bez rozdielu. Túto novú platformu univerzálnej ľudskej dôstojnosti vyjadril apoštol Pavol slovami: „*Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi.*“ (Gal 3, 28). Najvyšším zákonom Ježišovej rodiny je prajná láska k všetkým, ktorá odmieta útok na iného človeka: „*Toto je zvesť, ktorú ste počuli od začiatku: aby sme jeden druhého milovali. Nie ako Kain; on bol zo zlého a zabil svojho brata... Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah.*“ (1Jn 3, 11 – 12.15).

Tieto všeobecné evanjeliové princípy našli svoje konkrétne vyjadrenia v ranokresťanských dokumentoch, ktoré už jasne formulujú postoj voči nenarodeným deťom. V spise Didaché (cca. 60 rokov po Kristovej smrti) nachádzame imperatív: „*Nezabiješ zárodok potratom ani neusmrtíš novonarodené dieťa.*“ (Porov. KKC 2271). Podobne nájdeme v Liste Barnabáša (19, 5) z 2. storočia: „*Budeš milovať svojho blížneho viac než svoj vlastný život. Neusmrtíš dieťa potratom. Nezabiješ to, čo už bolo splodené.*“¹⁸ A Tertulián (r. 160 – 225) vo svojej Apológii (9, 4) píše: „*Nezáleží, či vezmeš život toho, kto sa už narodil, alebo zničíš toho, kto sa ešte len má narodiť. V oboch prípadoch je zničenie vraždou... Už je človekom ten, čo ním má byť.*“¹⁹ Tieto svedectvá stoja na začiatku trvalého učenia Cirkvi o plnej ľudskej dôstojnosti nenarodených detí od momentu počatia.

Na záver spomeňme encykliku Jána Pavla II. *Evangelium vitae*, v ktorej sa pápež osobitne venuje obhajobe dôstojnosti každého ľudského života. V druhej časti dokumentu buduje biblické základy pre svoje neskoršie morálne učenie. Tým nepriamo predstavuje niektoré katolícke pozície a interpretačné prístupy k biblickým textom.

- Plnú pravdu o hodnote každého ľudského života poznávame v Ježišovi Kristovi, ktorý je „*cesta, pravda a život*“ (Jn 14, 6). Táto pravda bola naznačená už Starom zákone a je vpísaná i do ľudského srdca, takže každý človek – hoci poznačený hriechom – môže túto pravdu poznať i svetlom rozumu. (Porov. EV 29)
- Hodnota ľudského života spočíva v Božom vyvolení (Porov. Iz 44, 21). Prirodzený ľudský život má podľa Božieho rozhodnutia večné pokračovanie (Porov. Kaz 3, 11). Život je ozajstným životom iba ak je večný. (Porov. EV 30 – 31)

¹⁸ Porov. Is Abortion Biblical? [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.hoshuha.com/articles/biblical.html>.

¹⁹ Porov. Is Abortion Biblical? [online]. Dostupné na internete: <http://www.hoshuha.com/articles/biblical.html>.

- Perspektíva ľudského života sa neobmedzuje iba na fyziologickú úroveň. Ľudský život je naozaj plným životom, ak zahŕňa i duchovný a mravný rozmer (Porov. *Lk* 5, 31 – 32). (Porov. *EV* 32)
- Na Ježišovi sa uskutočňuje dialektika krehkosti a hodnoty ľudského života (Porov. *Flp* 2, 8 – 9). Ježišov život je v Otcových rukách (Porov. *Lk* 23, 46). (Porov. *EV* 33)
- V ľudskej tvári žiari Božia sláva (Porov. *Gn* 1, 26). Boží dych v prvom človeku rezonuje v ľudskej túžbe po Bohu počas celých dejín (Porov. *Gn* 2, 20 - 23). Hriech zatemnil toto ľudské tiahnutie a nasmeroval ho na stvorenia (Porov. *Rim* 1, 25). V Kristovi získava človek obnovenú Božiu slávu, ktorá sa realizuje v láske. Pozemská fáza života je skrze lásku semiačkom, z ktorého klíči večný život. (Porov. *EV* 34 – 38).
- Život každého človeka je od Boha. On je autorom, darcom i garantom nedotknuteľnosti každého človeka. Človek má účasť na Božom živote svojou láskou k tomu, čo miluje Boh. Biblické učenie o úcte ku každému „Božiemu obrazu“ naberá postupne na svojej subtilnosti až kým nedosiahne svoju evanjeliovú dokonalosť (Porov. *Mt*, 5, 21 – 22; *Lk* 10, 25 – 37). (Porov. *EV* 39 – 41).
- Boh urobil človeka spoluzodpovedným za život (Porov. *Gn* 1, 28): zveril mu vládu nad všetkým tvorstvom a odovzdal mu plodivú silu odovzdávať život. Skrze manželské spojenie muž a žena dávajú svetu jedinečný obraz a podobu Boha. Tento obraz a podoba vtlačená do nového človeka nie je iba dielom biológie manželov. V ľudskom plodení je prítomný sám Boh, ktorý tvorí nesmrteľnú dušu (Porov. *Gn* 4, 1) a teda Boh je aktívny prvkom každého plodenia, takže každé ľudské plodenie je zároveň pokračovaním stvorenia. Manželia aktom plodenia v prvom rade – hoci paradoxne – prijímajú Boží dar. (Porov. *EV* 42 – 43).
- Spoluzodpovednosť za život nie je len na pleciach manželov, ale všetkých ľudí. Osobitne to platí o situáciách, keď je ľudský život slabý a bezbranný (Porov. *Mt* 25, 31 – 46) – teda, keď prichádza na svet a keď odchádza do večnosti. Prečo v Biblii chýbajú priame zmienky o ochrane života pred narodením a pred smrťou? Pápež vysvetľuje, že „*samotná možnosť konať proti životu, útočiť naň alebo ho usmrtiť sa v týchto okolnostiach vymyká náboženskému a kultúrnemu chápaniu Božieho ľudu.*“ (*EV* 44). Svedčia o tom mnohé biblické state (viď body a. – e. a tiež *Jób* 10, 8 – 12), preniknuté obdivom, žasnutím a silnou vierou, že život má prameň v Bohu a Boh ho utvára od momentu počatia (Porov. *EV* 44).
- Aby posunul uvažovanie o dôstojnosti nenarodených detí ďalej, pápež sa pýta sám seba: „*Možno si pomyslieť, že by tento zázračný proces zrodu života hoci len na moment*

nepodliehal múdremu a milujúcemu pôsobeniu Stvoriteľa a bol by vydaný na milosť ľudskej svojvôli?“ Zamietavú odpoveď nachádza v slovách matky siedmych bratov, ktorá zoči-voči ich nábožnej smrti vyznáva, že tak ako ich Boh opatroval skôr než sa narodili, má teraz moc dať im večný život (Porov. 2Mach 7, 22 – 23)(Porov. EV 44).

- Svoje tvrdenia napokon podporuje poukazom na evanjeliové svedectvo o stretnutí Márie a Alžbety. Tu totiž pozorujeme, že ako nenarodené dieťa vníma Božiu milosť, prežíva radosť a dokonca naplňuje matku Duchom Svätým (Porov. Lk 1, 41 – 44) (Porov. EV 45).

Záver

Katolícka tradícia vníma nenarodené deti vo svetle Kristovej radostnej zvesti o Božej добрote a dare večného života pre všetkých. Ľudský život, ktorý už starozákonný človek chápe ako veľký prejav Božieho požehnania, nie je len pozemskou realitou. Je určený pre večnosť a chránený samým Bohom; preto je ľudský život nedotknuteľný a vražda človeka – najmä bezbranného a nevinného - volá do neba. Odovzdávanie ľudského života skrze plodenie, nie je len činnosťou manželov; od momentu počatia pôsobí nadprirodzene Boh, ktorý formuje v človeku svoj obraz a podobu. Niet rozumného dôvodu pre mienku, že táto Božia láskavá starostlivosť o každého človeka trvá nepretržite od momentu počatia až po smrť a vlastne naveky. Nenarodené deti sú subjektom komunikácie s Bohom i s ľuďmi.

Na rozdiel od liberálnych prístupov, je katolícky pohľad na biblické učenie kompatibilný s princípmi prirodzeného zákona, prísnej logiky i najnovších poznatkov medicíny ohľadom prenatálneho vývoja človeka.

Pramene

Sväté písmo. Trnava : SSV, 2002. 2624 s. ISBN 878-2584-25-6.

Katechizmus Katolíckej Cirkvi. Trnava : SSV, 1998. 650 s. ISBN 987-8545-25-2.

JÁN PAVOL II. *Evangelium vitae*. Trnava : SSV, 1995. 195 s. ISBN 80-7162-097-1.

PÁPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISIA. *Interpretácia Biblie v Cirkvi*. Spišská Kapitula – Spišské Podhradie : Kňazský seminár biskupa J. Vojtaššáka, 1995. 137 s. ISBN 80-7142-024-7.

Použitá literatúra

BROWN, R. – FITZMYER, J. – MURPHY, R. *The New Jerome Biblical Commentary*, London : Geoffrey Chapman, 2000. 1484 s. ISBN 0-225-66734-7.

DE VAUX, R. *Ancient Israel*. London : Darton, Longman and Todd Ltd, 1998. 592 s. ISBN 0-232-51219-1.

DUKA, D. *Úvod do Písma svätého Starého zákona*. Praha : Editio Sti. Aegidii, 1992. 175 s. ISBN 80-901252-5-5.

HAŠKOVCOVÁ, H. *Lékařská etika*. Praha : Galén, 1994. 232 s. ISBN 80-85824-03-5.

LEÓN-DUFOUR, X. a kol. *Slovník biblickej teológie*. Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1990. 1631 s.

STAROZÁKONNÍ PŘEKLADATELSKÁ KOMISE. *Výklady ke Starému zákonu I*. Praha : Kalich, 1991. 600 s. ISBN 80-7017-408-0.

Elektronické dokumenty - Články na internete

DEEM, R. The Bible and Abortion: The Biblical Basis for a Pro-life Position. [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.godandscience.org/doctrine/prolife.html>.

HALPERIN, M. Termination of pregnancy: legal, moral and Jewish aspects. [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.medethics.org.il/articles/JME/JMEM12/JMEM.12.4.asp>.

Abortion in the Bible. [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: http://www.religioustolerance.org/abo_biblh.htm.

Hippocratic Oath [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: http://en.wikipedia.org/wiki/Hippocratic_Oath#Original.

Is Abortion Biblical? [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.hoshuha.com/articles/biblical.html>.

Myth: The Bible forbids abortion. [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete: <http://www.huppi.com/kangaroo/L-bibleforbids.htm>.

The Bible and abortion [online]. [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internete:
<http://www.bible.ca/s-Abortion.htm>